

Ilgspējīgas sadarbības plāns Īslaicīgas uzturēšanās pakalpojumam cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem

Autors: Māris Grāvis

Latvia-Lithuania Cross Border Cooperation Programme 2007-2013
Project **LLIV-322 MY SOCIAL RESPONSIBILITY-My Response**

Saturs:

1. Plānā izmantotie pamatjēdzieni	3
2. Plāna izstrādes pamatojums	3
3. Plāna izstrādes process	3
4. Ilgtspējīga sadarbība	4
4.1. Kritēriji ilgtspējīgas sadarbības nodrošināšanai	4
4.2. Veicamie pasākumi ilgtspējīgas sadarbības nodrošināšanai	5
4.3. Par pasākumu veikšanu atbildīgās institūcijas/amatpersonas	6
5. Ilgtspējīgas sadarbības finansēšanas iespējas	6
5.1. Paredzamie izdevumi.....	6
5.2. Sadarbības finansēšana	6
6. Pielikumi.....	8

1. Plānā izmantotie pamatjēdzieni

Īslaicīgās uzturēšanās pakalpojums – Sabiedrībā balstīts pakalpojums personām ar garīga rakstura traucējumiem, kas nodrošina aprūpes un saturīgas dienas pavadīšanas iespējas terminētu laika periodu.

Pakalpojumu sniedzējs – institūcija, kuras kompetencē ir pakalpojuma sniegšana.

Pakalpojumu sniegšana – uzdevumu un darbību kopums saistībā ar pakalpojuma nodrošināšanu konkrētai personai.

Pakalpojumu saņēmējs – fiziska persona, personu apvienība, kura izmanto vai ir tiesīga izmantot pakalpojumu (turpmāk – klients).

Garīga rakstura traucējumi - psihiska saslimšana un garīgās attīstības traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt un aprūpēt sevi, kā arī apgrūtina tās iekļaušanos sabiedrībā

Cilvēkdiena – viena klienta pakalpojuma izmantošana vienu dienu.

2. Plāna izstrādes pamatojums

Vienota īslaicīgās uzturēšanās pakalpojuma cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem ilgtspējīgas sadarbības plāna izstrāde pieciem gadiem tiek veikta Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2007. – 2013.gadam līdzfinansētā projekta Nr. LLIV-322 „My Response” ietvaros. Plāna izstrāde veicina projekta ilgtspēju – Latvijas un Lietuvas cilvēkiem ar garīgās attīstības traucējumiem pieejamu sociālo pakalpojumu un pārrobežu sadarbības nodrošināšanu.

3. Plāna izstrādes process

Plāna izstrādei Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2007. – 2013.gadam līdzfinansētā projekta Nr. LLIV-322 „My Response” vadošais partneris „Kurzemes plānošanas reģions” iepirkuma rezultātā izvēlējās ekspertu ar pieredzi sociālo pakalpojumu sniegšanā personām ar garīga rakstura traucējumiem un rekomendāciju/standartu izstrādē (piesaistītais eksperts - Māris Grāvis, turpmāk tekstā - eksperts).

Izstrādājot plānu eksperts veica sekojošas darbības:

- 08.01.2014 tikās ar „Kurzemes plānošanas reģiona” pārstāvjiem, lai precizētu darba uzdevumu;
- 13.01.2014 sazinājās ar attiecīgo pašvaldību sociālo dienestu pārstāvjiem, lai iegūtu informāciju par īslaicīgās uzturēšanās pakalpojuma pilotēšanas gaitu projekta Nr. LLIV-322 „My Response” ietvaros un noskaidrotu pašvaldību turpmākos plānus attiecībā uz pakalpojuma nodrošināšanu.
- 14.01.2014 organizēja Skype intervijas ar katru projekta Nr. LLIV-322 „My Response” partnera, kurš ieviesa īslaicīgās uzturēšanās pakalpojumu, pārstāvi. Interviju jautājumi apskatāmi pielikumā Nr.1. Intervijās tika iegūta precīza informācija par pakalpojuma pilotēšanas gaitu un noskaidroti partnerorganizāciju turpmākie plāni attiecībā uz pakalpojuma nodrošināšanu.

- Izstrādāja īslaicīgās uzturēšanās pakalpojuma cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem sniedzēju ilgtspējīgas sadarbības plānu.

4. Ilgtspējīga sadarbība

Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2007. – 2013.gadam līdzfinansētā projekta Nr. LLIV-322 „My Response” ietvaros partneri: Dundagas novada pašvaldība, Skrundas novada dome un Jonišķu pamatskola „Sauls”, kas pilotēja īslaicīgās uzturēšanās pakalpojumu personām ar garīga rakstura traucējumiem un gatavojās pakalpojuma nodrošināšanai pēc projekta beigām, apņēmas nodrošināt pakalpojuma ilgtspēju un sniegt pakalpojumu vismaz piecus gadus pēc projekta noslēguma.

Pakalpojuma pilotēšana ir apliecinājusi īslaicīgās uzturēšanās pakalpojuma personām ar garīga rakstura traucējumiem nepieciešamību un aktualitāti. Visi iesaistītie pakalpojuma sniedzēji atzinīgi novērtējuši izstrādāto „Īslaicīgas uzturēšanās pakalpojuma cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem” koncepciju un apliecinājuši gatavību turpināt pakalpojuma sniegšanu atbilstoši koncepcijā norādītajiem principiem. Pakalpojuma sniedzēji atbalsta vienotā pakalpojuma aspekta turpināšanu un plāno ieviest paredzēto pakalpojuma finansēšanas principu - *Pēc pakalpojuma pilotēšanas pakalpojumu apmaksā pats klients no personīgajiem līdzekļiem vai atbilstoši attiecīgās valsts/pašvaldības normatīvajiem aktiem apmaksai var tikt piesaistīti valsts, pašvaldību vai citi finanšu līdzekļi.*

Īslaicīgas uzturēšanās pakalpojuma ilgtspēja ne tikai nodrošina alternatīvo pakalpojumu pieejamību, bet sniedz personām ar garīga rakstura traucējumiem un to piederīgajiem drošības sajūtu. Lai nodrošinātu projekta turpinājumu un augsta līmeņa alternatīvos pakalpojumus nākamajos piecos gados pēc projekta (2014.gada aprīlis – 2019.gada aprīlis) ir nepieciešama pakalpojuma sniedzēju ilgtspējīga sadarbība, kuras sekmīgas īstenošanas kritēriji un paredzamie pasākumi pievienoti pielikumā Nr.2.

4.1. Kritēriji ilgtspējīgas sadarbības nodrošināšanai

Šajā punktā aprakstīti eksperta piedāvātie kritēriji, kuru izpilde nodrošinātu projekta un pakalpojumu ilgtspēju un pieejamu sociālo pakalpojumu cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem.

1. Notikusi pieredzes apmaiņa

Nodrošinot pieredzes apmaiņu, daloties ar labo prakšu piemēriem un kļūdām, pakalpojuma sniedzēji papildina zināšanas. Kompetenču un/vai inovatīvu metožu pārnese, pakalpojuma pilnveidošana un modernizācija nepieciešamas atbilstoša sociālā pakalpojuma īstenošanā.

2. Nodrošināta pakalpojuma sniegšana partnera klientiem

Nodrošinot vienotā pakalpojuma aspektu un pakalpojumu kompetenču pieaugumu ir nepieciešams īstenot klientu savstarpējo apmaiņas programmu.

3. Notikusi pakalpojumu sniedzēju regulāra saziņa

Lai izveidotu savstarpējo atbalsta un uzticības tīklu ir nepieciešams nodrošināt regulāru iesaistīto partneru saziņu, izmantojot telefonu vai interneta starpniecību. Nodrošinot līdzvērtīgus pakalpojumus, ir paredzams, ka partneri var saskarties ar līdzīgām problēmām, ko iespējams vieglāk pārvarēt nodrošinot savstarpēju saziņu. Partneriem jeb pakalpojuma sniedzējiem ir jāvienojas par sazināšanos nepieciešamības gadījumā. Tas ir iemesls, lai organizētu visu pakalpojuma sniedzēju kontaktu apmaiņu un to precizēšanu informācijas izmaiņu gadījumā.

4. Īstenoti kopīgi pasākumi

Lai uzturētu vienotā pakalpojuma aspektu, pakalpojumu personāla un klientu kontaktus, lai rosinātu cilvēkus ar garīga rakstura traucējumiem ceļot un izmantot īslaicīgās uzturēšanās pakalpojumus, ir nepieciešams organizēt kopīgus pasākumus – svētku atzīmēšanu, sporta vai mākslas festivālus, u.tml.. Šādus pasākumus ieteicams rīkot pēc iespējas biežāk, bet ne retāk kā vienu reizi piecos gados. Par pasākuma norises laiku, vietu un apjomu jāvienojas visiem iesaistītajiem partneriem. Plašākai informācijas izplatīšanai ieteicams piesaistīt papildus partnerus, kas strādā ar cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem.

4.2. Veicamie pasākumi ilgtspējīgas sadarbības nodrošināšanai

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu sadarbību eksperts iesaka īstenot sekojošus pasākumus:

- Vismaz vienu reizi sešos mēnešos īstenot vienas dienas darbinieku pieredzes apmaiņu pakalpojuma sniedzējiem viesojoties pie cita pakalpojuma sniedzēja, kuras laikā pakalpojumu personāls dalītos savā pieredzē.
- Vismaz vienu reizi gadā īstenot vienas dienas klientu pieredzes apmaiņu pakalpojuma sniedzējiem viesojoties pie cita pakalpojuma sniedzēja, kuras laikā klienti kopā ar pakalpojuma personālu dalītos savā pieredzē un novērtētu pakalpojuma sniegšanu.
- Vismaz vienu reizi gadā īstenot esošās pakalpojuma dokumentācijas salīdzināšanu sazinoties telefoniski vai ar interneta starpniecību.
- Vismaz vienu reizi gadā īstenot pakalpojuma izmaksu salīdzināšanu un pārvērtēšanu sazinoties telefoniski vai ar interneta starpniecību.
- Vismaz vienu reizi divos gados īstenot esošo normatīvo aktu bāzes salīdzināšanu, pēc iespējas piesaistot pašvaldību un valsts ierēdņus, un sazinoties telefoniski vai ar interneta starpniecību.
- Sniegt īslaicīgās uzturēšanās pakalpojumus sadarbības partneru klientiem vismaz 5 cilvēkdienu apjomā ik gadu.
- Nodrošināt pakalpojuma sniedzēju personāla savstarpēju saziņu.

- Īstenot kopīgu pasākumu iesaistīto pakalpojuma sniedzēju klientiem.

4.3. Par pasākumu veikšanu atbildīgās institūcijas/amatpersonas

Nodrošinot sekmīgu pasākuma īstenošu galvenās atbildīgās personas ir pakalpojumu sniedzēju vadītāji, iesaistot pakalpojumu personālu, un atbildīgās pašvaldību amatpersonas, kur tas ir nepieciešams.

Eksperta ierosinātie pasākumi ar atbildīgām personām un laika grafiks pievienots plāna pielikumos Nr.2 un Nr. 3

5. Ilgtspējīgas sadarbības finansēšanas iespējas

Lai nodrošinātu Tabulā Nr.1 noteiktos kritērijus un īstenotu norādītos pasākumus ir paredzama izdevumu rašanās un ir nepieciešami finanšu līdzekļi to segšanai.

5.1. Paredzami izdevumi

Izdevumus var veidot sekojošas izmaksas:

- Telefona vai interneta izmaksas
- Transporta izmaksas
- Izmitināšanas izmaksas
- Kafijas paužu izmaksas
- Kancelejas preču izmaksas
- Komandējumu izmaksas
- Ēdināšanas izmaksas
- Darba materiālu izmaksas
- Papildus personāla izmaksas (kamēr personāls pavada klientus izbraukumos, uz vietas var rasties nepieciešamība pēc papildus personāla)
- Pakalpojuma apmaksā
- Pasākumu īstenošanas izmaksas.

Izmaksu sadalījums atbilstoši kritērijiem pievienots Tabulā Nr. 1

5.2. Sadarbības finansēšana

Šajā punktā aprakstīti eksperta piedāvātie paredzamo izdevumu segšanas veidi:

1. Variants:

Katru gadu veicot pakalpojuma izmaksu pārrēķinu iekļaut Pakalpojuma sniedzēja paredzamās ilgtspējīgas sadarbības izmaksas pakalpojuma sniegšanas izmaksās. Visas ilgtspējīgas sadarbības finansēšanas izmaksas proporcionāli sedz pakalpojuma izmantotāji.

Piemērs:

Pakalpojuma sniedzējs aprēķina, ka gada kopējās ilgtspējīgas sadarbības izmaksas sastāda 350,00EUR. Gadā plānotais cilvēkdienu skaits ir 720. Summa, ko pakalpojuma sniedzējs pieskaita pakalpojuma cilvēkdienas izmaksai sastāda 0,49EUR.

2. Variants:

Veidot kopīgu vai katrs partneris atsevišķi projektu / finanšu pieprasījumu un piesaistīt ārēju finansējumu no valsts, pašvaldību vai citiem finanšu avotiem. Ilgtspējīgas sadarbības finansēšanas izmaksas tiek segtas no piesaistītajiem līdzekļiem.

Piemērs:

Pakalpojuma sniedzējs aprēķina, ka gada kopējās ilgtspējīgas sadarbības izmaksas sastāda 250,00EUR. Pakalpojuma sniedzējs sagatavo un iesniedz projekta pieteikumu pašvaldības projektu konkursam pieprasot nepieciešamos līdzekļus. Piešķirtie līdzekļi var tikt izmantoti izmaksu segšanai.

6. Pielikumi

Pielikums Nr. 1

Jautājumi partneriem - pakalpojuma pilotētājiem:

- Kā tika nodrošināts pakalpojums?
- Kā tika piesaistīti klienti?
- Vai visi klienti atbilda koncepcijā norādītajiem starptautiskajā diagnožu klasifikatorā uzskaitītajām diagnozēm?
- Kā tika piešķirts pakalpojums?
- Kāda bija pašvaldības loma?
- Kādi speciālisti tika iesaistīti? Vai bija palīgpersonāls?
- Vai koncepcijā norādītie darbinieku darba pienākumi reāli atbilda nepieciešamībai?
- Kāda bija pakalpojuma uzskaitē? Vai plānotais klientu uzskaites dalījums bija atbilstošs?
- Kādas bija reālās pakalpojuma izmaksas?
- Kā tika izplatīta informācija?
- Vai tika veikta pakalpojuma kvalitātes izvērtēšana? Kādi ir izvērtēšanas rezultāti?
- Kā plānojat nodrošināt pakalpojumu nākotnē un kas par to maksās?
- Vai jums ir pakalpojuma nodrošināšanu atspoguļojošas bildes?
- Vai bija ārzemju pakalpojuma izmantotāji?
- Kāda bija sadarbība ar projekta partneriem?

Tabula Nr. 1

Kritēriji ilgtspējīgas sadarbības nodrošināšanai

Kritērijs	Veicamie pasākumi ilgtspējīgas sadarbības nodrošināšanai starp pakalpojuma sniedzējiem	Par pasākumu veikšanu atbildīgās institūcijas/amat personas	Termiņš / Apjoms	Prognozējamās izmaksas
1. Notikusi pieredzes apmaiņa	Īstenot darbinieku pieredzes apmaiņu pakalpojuma sniedzējiem viesojoties pie cita pakalpojuma sniedzēja	Pakalpojuma sniedzēju vadītāji un darbinieki	vismaz vienu reizi 6 mēnešos	Transporta izdevumi Izmitināšanas izdevumi Kafijas paužu izdevumi Kancelejas preču izdevumi Komandējumu izmaksas
	Īstenot klientu pieredzes apmaiņu pakalpojuma sniedzējiem viesojoties pie cita pakalpojuma sniedzēja	Pakalpojuma sniedzēju vadītāji un darbinieki	vismaz vienu reizi gadā	Transporta izdevumi Izmitināšanas izdevumi Ēdināšanas izdevumi Kancelejas un darba materiālu izdevumi Papildus personāla izmaksas
	Esošās pakalpojuma dokumentācijas salīdzināšana	Pakalpojuma sniedzēju vadītāji	vismaz vienu reizi gadā	Telefona vai interneta izmaksas
	Pakalpojuma izmaksu salīdzināšana un pārvērtēšana	Pakalpojuma sniedzēju vadītāji	vismaz vienu reizi gadā	Telefona vai interneta izmaksas
	Esošo normatīvo aktu bāzes salīdzināšana	Pakalpojuma sniedzēju vadītāji, piesaistot saistīto pašvaldību institūciju pārstāvjus	vismaz reizi divos gados	Telefona vai interneta izmaksas
2. Nodrošināta pakalpojuma sniegšana partnera klientiem	Sniegt pakalpojumus sadarbības partneru klientiem	Pakalpojuma sniedzēju vadītāji un darbinieki	vismaz 5 cilvēk-dienas gadā	Pakalpojuma apmaksa Transporta izmaksas Papildus personāla izmaksas

3. Notikusi pakalpojumu sniedzēju regulāra saziņa	Pakalpojuma sniedzēju personāla savstarpēja saziņa	Pakalpojuma sniedzēju personāls	Pēc nepieciešamības	Telefona vai interneta izmaksas
4. Īstenoti kopīgi pasākumi	Īstenots kopīgs pasākums, kurā iesaistīti visu pakalpojuma sniedzēju klienti	Pakalpojuma sniedzēju organizāciju vadītāji	vismaz viens pasākums 5 gados	Transporta izmaksas Klientu un darbinieku izmitināšanas izmaksas Pasākuma īstenošanas izmaksas Papildus personāla izmaksas

Tabula Nr. 2

Plānotais pasākumu laika grafiks

Pasākums	Mēneši pēc projekta noslēguma														
	1-4	5-8	9-12	13-16	17-20	21-24	25-28	29-32	33-36	37-40	41-44	45-48	49-52	53-56	57-60
Īstenot darbinieku pieredzes apmaiņu, pakalpojuma sniedzējiem viesojoties pie cita pakalpojuma sniedzēja	(Dundagā) X		(Skrundā) X		(Jonišķos) X		(Dundagā) X		(Skrundā) X		(Jonišķos) X		(Skrundā) X		(Dundagā) X
Īstenot klientu pieredzes apmaiņu, pakalpojuma sniedzējiem viesojoties pie cita pakalpojuma sniedzēja		(Jonišķos) X				(Skrundā) X			(Dundagā) X			(Jonišķos) X		(Skrundā) X	
Esošās pakalpojuma dokumentācijas salīdzināšana															
Pakalpojuma izmaksu salīdzināšana un pārvērtēšana															
Esošo normatīvo aktu bāzes salīdzināšana															
Nodrošināts pakalpojums sadarbības partneru klientiem	Katrs pakalpojuma sniedzējs ne mazāk kā 5 cilvēkdienas gadā														
Pakalpojuma sniedzēju personāla savstarpēja saziņa	Pēc nepieciešamības														
Īstenots kopīgs pasākums, kurā iesaistīti visu pakalpojuma sniedzēju klienti															

